

ASALNING SHIFOBAXSH XUSUSIYATLARI

Boltayeva M., 101-guruh, Davolash ishi fakulteti

Ilmiy rahbar: Xamroqulova M.R.

ToshPTI, O'zbek tili va adabiyoti, rus va lotin tillari kafedrası

Mavzuning dolzarbligi: Dorivor o'simliklar tibbiyotda katta ahamiyatga ega. Dorivor o'simliklardan qadim zamonlardan buyon foydalanib kelingan. Hozirgi davrga kelib juda ko'plab kimyoviy dori vositalari ishlab chiqilgan. Lekin ular o'z navbatida ayrim kasalliklarni davolash bilan bir qatorda salbiy ta'siri ham kuzatilmoqda. Bu esa yana dorivor o'simliklarga bo'lgan talabni oshirmoqda. Kimyoviy usullar bilan sintez qilib bo'lmaydigan biologik faol moddalar faqat o'simliklar tarkibida uchrashi olimlarni dorivor o'simliklarga bo'lgan qiziqishini orttirdi. Hozirgi zamonda dorivor o'simliklar ilmini rivojlantirish muhim vazifalardan biri. Dorivor o'simliklar bo'yicha olib borilayotgan ilmiy tadqiqot ishlari eng kerakli va samarali dori vositalarini yaratishdan iborat.

Ko'pchilik zamondoshlarimiz fikricha asal - o'tmishning tugallangan mavzusi. Sintetik kimyoda yuz minglab tabiatda hali mavjud bo'lmagan organik birikmalar, turli xil dorilar yaratilishi kimyoviy sintezning naqadar qudratligini ko'rsatib berdi. Ammo o'tgan asrlar insoniyatning eski do'sti - asal ham bu dorilardan qolishmasligi olimlar tomonidan isbotlandi. Asal asrlar davomida insoniyat tomonidan shifobaxsh vosita sifatida ishlatilgan. Uning bu xususiyati uning tarkibidagi aminokislotalar, fermentlar, vitaminlar, turli xil mikroelementlar va organizmda suyak to'qimasining asosiy komponenti bo'lgan kalsiy samarali o'zlashtirilishida yordam berishi bilan bog'liq.

Tadqiqotning maqsadi: Dorivor o'simliklarni o'rganishdan asosiy maqsad inson organizmida kechadigan turli kasalliklarga samarali davo topish. Ularni nafaqat dorivor vositalar shaklida balki tabiiy holicha ham foydali ekanligini tushuntirib bera olish. Masalan, turp ildizmevasini iste'mol qilish oshqozon ichak kasalliklariga uchragan bemorlar uchun da'vo. Sog'liqni saqlash san'ati o'limdan omon qoldirishga va gavgani tashqi ovotladsn qutqarishga kafil bo'la olmaydi, lekin odamlarning salomatligi tashqi sharoit bilan chambarchas bog'langan. Sog'liqni saqlashning asosiy tadbiri badantarbiya bo'lib, ketin ovqat va undan keyin uyqudir. Jismoniy mashqlar bilan doimo, mo'tadil shug'ullanib yurgan kishi hech qachon davoga muhtoj bo'lmaydi. To'g'ri ovqatlanish va o'z vaqtida uhlash ham inson salomatligining asosiy mezonini unutmashimiz kerak. To'g'ri ovqatlanishda tevarak atrofimizni o'rab turgan o'simliklarni, tabiatni roli beqiyosdir. Qadim zamonlardan buyon otabobolarimiz turli kasalliklarni davolashda dorivor o'simliklardan foydalanib kelishgan. Masalan, nordon anorning siqib olingan suvini asalga qo'shib 10 kun quvoshga qo'yilsa, keyin 10 kun 3 mahaldan ko'zga tomizilsa, ko'zdagi bosimni me'yorlashtiradi. Yuqoridagi fikrlardan kelib chiqib, asalning dorivor xususiyatlaridan samarali foydalanish va xalq tabobati tajribalaridan an'anaviy tibbiyotning kelgusi yutuqlari uchun foydalanish.

Olingan natijalar: Antibakterial va antifungal xususiyatlari mavjud. Asal hazm qilishni normallashtirishga yordam beradigan fermentlarni o'z ichiga oladi. 3 choy qoshig'ida asalni kunlik iste'mol qilish nafaqat tanani vitaminlar bilan boyitibgina qolmay, balki kuch va quvvat ham beradi. Bundan tashqari asalarilar kosmetologiyada keng qo'llaniladi.

Xulosa: Dorivor o'simliklar bizning hayotimizning asosini tashkil etadi. Turli xildagi kimyoviy yo'l bilan ishlab chiqarilgan dori vositalari qanchalik ko'p hayotimizga kirib kelmasin baribir tabiiy dorivor o'simliklar biz uchun eng foydali va samarali davolash vositalari bo'lib qolaveradi. Shunday ekan dorivor o'simliklarni asrab avaylashimiz kerak. Kimyo fani yutuqlari qanchalik yorqin bo'lmasin, laboratoriya va zavodlarimizdan qanday mo'jizalar kutmaylik, insoniyatning eski do'sti asal hali insoniyat ushuncha ko'p xizmat qiladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Шойимова, Шохиста, Суръат Гулямов, and Акмал Рахматуллаев. "Роль и значение национальных медицинских ценностей в сохранении здоровья человека." Актуальные проблемы обучения социально-гуманитарных наук в медицинском образовании 1.1 (2023): 427-436.
2. Абдуллаева, Лутфинисо, and К. Турдиева. "Стивен Кингнинг "Чекишни ташланг корпорацияси" ҳикоясида соғлом турмуш тарзи мавзуси." Перспективы развития медицины 1.1 (2021): 602-603.